

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum gratia sit in sacramentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

tes perficiunt potentias ad recte operandum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod quantumvis gratia non sit principium esse naturalis, perficit tamen esse naturale in quantum addit spirituale.

AD II. Dicendum, quod culpa actualis non potest esse nisi in potentia quæ est principium actus, culpa autem originalis est in anima secundum suam essentiam per quam coniungitur, ut forma carni, ex qua infectio originalis in anima contrahitur. & quævis ab anima nihil essentialium auferatur, impeditur tamen ordo ipsius essentia animæ per modum cuiusdam elongationis, sicut contrarie dispositiones elongat potentiam materiæ ab actu forme.

AD III. Dicendum, quod gratuita præsupponunt naturalia, si proportionabiliter utraque accipiantur, & ideo virtus quæ est gratuitum operationis principium, præsupponit potentiam quæ est eiusdem principium naturale, & gratia quæ est principium esse spirituales præsupponit essentiam animæ, quæ est principium esse naturalis.

AD IIII. Dicendum, quod primus & immediatus effectus gratia inuenitur in essentia anima scilicet forma secundum esse spirituale.

AD V. Dicendum, quod imago creationis consistit & in essentia & in potentiis, secundum quod per essentiam anime representatur unitas essentia diuina & per distinctionem potentiarum distinctio personarum; & similiter imago recreationis consistit in gratia & virtutibus.

AD VI. Dicendum, quod habitus acquisiti causantur ex nostris actibus, & ideo non pertinent ad animam, nisi mediantibus potentis quarum sunt actus, gratia autem ex influentia diuina, & ideo non est simile.

AD VII. Dicendum, quod gratia præparat voluntatem mediante charitate, cuius gratia est forma.

ARTICVLVS VII.

Utrum gratia sit in sacramentis.

g. p. q. 62. ar. 3.

SEPTIMO queritur, utrum gratia sit in sacramentis. & videtur, quod non. culpa enim opponitur gratia: sed culpa non est in aliquo corporali. ergo nec gratia est in sacramentis, que sunt elementa materialia, secundum Hugo de Sancto Victore.

Li. de sacra. parte 9. c. 1.

¶ 1. Præter. Gratia ordinat ad gloriam; sed sola natura rationalis est capax gloria: ergo in ea sola potest esse gratia, & ita non est in sacramentis.

¶ 2. Præter. Gratia inter maxima bona computatur: sed maxima bona sunt in medijs bonis sicut in subiecto. cum ergo media bona sint anima & potentia eius, videtur quod gratia non possit esse in aliquo subiecto, & sic non est in sacramentis.

¶ 3. Præter. Sicut se habet subiectum corporale ad accedens corporale, ita subiectum spirituale ad accedens spirituale. ergo commutatim sicut subiectum corporale ad accedens spirituale, ita subiectum spirituale ad accedens corporale; sed accedens corporale in nullo subiecto spirituali esse potest. ergo nec accedens spirituale, quod est gratia, potest esse in corporalibus elementis sacramentorum.

r. de sacra. parte 9. c. 1. ante med.

SED CONTRA est, quod Hugo de S. Vict. dicit quod sacramenta ex sanctificatione inuisibilem gratiam continent.

¶ 1. Præter. Gal. 3. dicit Apost. sacramenta legalia esse infirma & egena elementa: quia gratiam non continent, ut dicit glo. si ergo in sacramentis noua legis non esset gratia, essent ipsa infirma & egena elementa; quod est absurdum.

¶ 2. Præter. Super illud psal. 17. Posuit tenebras &c. dicit glo. quod remissio peccatorum posita est in

baptismo; remissio autem peccatorum est per gratiam. ergo gratia est in sacramento baptismi, & pari ratione in aliis.

RESPON. Dicendum, quod gratia est in sacramentis, non quodem sicut accidens in subiecto: sed sicut effectus in causa, per modum illius, quo sacramenta causa gratie esse possunt. Effectus autem esse in causa dupliciter. Vno modo, secundum quod causa habet dominium super effectum, sicut ad nos, nostri dicuntur esse in nobis, & sic nullus effectus est in causa instrumentali, quæ non mouet nisi mota, unde nec sic gratia est in sacramentis. Alio modo per sui similitudinem, secundum quod causa producit effectum sibi similem; & hoc contingit quatuor modis. Vno modo, quando similitudo effectus est in causa secundum esse naturale, & secundum eandem rationem, sicut est in effectibus uniuocis, per quem modum potest dici quod calor aeris est in igne calefaciente. Secundo, quando similitudo effectus est in causa secundum esse naturale: sed non secundum eandem rationem, sicut patet in effectibus agnoscis, per quem modum calor aeris est in sole. Tertio modo, quando similitudo effectus est in causa non secundum esse naturale, sed spirituale tamen quietum, sicut similitudines artificatorum sunt in mente artificis: forma. n. domus in edificatore non est natura quædam, sicut virtus calefactura in Sole, vel calor in igne: sed est quædam intentio intelligibilis in anima quiescens. Quarto modo, quando similitudo effectus non secundum eandem rationem, nec ut natura quædam, nec ut quiescens, sed per modum cuiusdam defluxus est in causa, sicut similitudines effectuum sunt in instrumentis, quibus mediantibus defluit forma a causis percipientibus in effectus. & hoc modo gratia est in sacramentis, & tanto minus quanto sacramenta non pertinent directe, & immediate ad ipsam gratiam, de qua nunc loquimur: sed ad proprios effectus, qui dicuntur gratia sacramentalis, ad quod loquimur infusio gratie gratum facientis, vel augmentum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod culpa est in causa in aliquo pure corporali, sicut in nomine peccatorum originale. Secundum & tertium concludunt, quod gratia non sit in sacramentis, sicut in subiecto.

AD IIII. Dicendum, quod spirituale non potest esse instrumentum rei corporalis sicut econuerso, & ideo non tenet in proposito proportio commutata. Alia que sunt in oppositum concedimus, ut si intelligatur gratia esse in sacramentis sicut in causis instrumentalibus & dispositionibus, & hoc tamen uirtutis, per quam ad gratiam operantur.

QVÆSTIO XXVIII.

De iustificatione impij.

In nouem articulos diuisa.

¶ Primo, Utrum iustificatio impij sit remissio peccatorum.

¶ Secundo, Utrum peccatorum remissio possit esse sine gratia.

¶ Tertio, utrum ad iustificationem impij liberum arbitrium requiratur.

¶ Quarto, Quis motus liberi arbitrii ad iustificationem requiratur, unum. s. motus in Deum.

¶ Quinto, Utrum in iustificationem impij, requiratur motus liberi arbitrii in peccatum.

¶ Sexto,